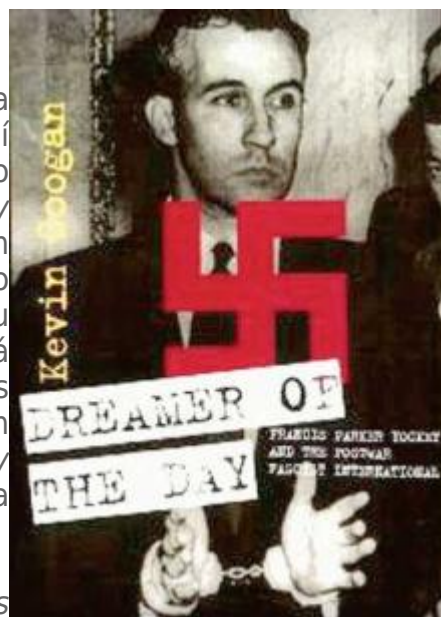

Autor: Theodore J. O'Keefe

Americký spisovatel Francis Parker Yockey se na autoritářském pólu americké krajní pravice dlouhodobě těší kultovní pověsti. Skutečnost, že první vážně míněný pokus o studii jeho života, kniha Kevina Coogana *Dreamer of the Day* (Snílek dne), je dílem levicového anarchisty, není až takovým překvapením, protože Yockeyho myšlení a činnost se často vzpíraly levo-pravým škatulkám. Coogan předkládá poctivou a důkladnou rešerši, v níž o svém předmětu odkryl mnohá těžko dostupná fakta a dlouho zapomenuté zvěsti. Přínos knihy však snižuje rozdělení pozornosti věnované různým tématům, naznačené už podtitulem *Francis Parker Yockey and the Postwar Fascist International* (Francis Parker Yockey a poválečná fašistická internacionála).

Spenglerovský vizionář F. P. Yockey

Yockeyho za svou jistou tajuplnost vděčí svému *opus magnum* Imperium a pozdější nejasnostmi opředené smrti v roce 1960. Coogan rozptyluje větší část pochybností obklopujících Yockeyho úmrtí v sanfranciském vězení, kam se dostal za pasový podvod, když ukazuje, že se s takřka stoprocentní jistotou skutečně jednalo o sebevraždu. Jeho nakládání s Yockeyho historicko-politickým manifestem už však tak definitivní rozhodně není, protože Coogan se vyhýbá systematickému popisu a analýze Imperia, zdaleka nejvýznamnějšího Yockeyho počinu. Namísto toho se rozhodl sledovat nitky jeho záhadných a bezvýsledných pokusů o organizaci revoluce, a také osvětlit různé v knize obsažené myšlenky prostřednictvím jejich (často chatrného) spojení s myšlením a činností mlhavé skupiny, již označuje jako „poválečnou fašistickou internacionálu“.

Coogan odvedl slušnou práci při stopování ověřitelných skutečností o Yockeyho kořenech v solidní středostavovské německé rodině. Yockey, narozený roku 1917 v Chicagu, dostal do vínku mocný analytický intelekt a silné umělecké citění; budiž autorovi přičteno ke cti, že se nedrží úzu politicky nepřátelských životopisců co možná nejvíc umenšovat schopnosti svého předmětu bádání. Pečlivě odkrývá Yockeyho kočovná vysokoškolská léta, během nichž vystřídal půl tuctu vysokých škol a popisuje jeho stále intenzivnějších zapojení - v roli autora i řečníka - do protikomunistických a izolacionistických skupin v letech bezprostředně předcházejících vstupu USA do 2. světové války. S podobnou důkladností se autor věnuje Yockeyho neúspěšnému válečnému působení v armádě, odkud byl ze zdravotních důvodů propuštěn kvůli psychiatrickým problémům (Coogan předkládá důkazy, že je Yockey simuloval) a následně sleduje objekt svého zájmu přes přechodná zaměstnání v polovině 40. let, kdy pracoval mj. jako vládní právní zástupce, přičemž také sehrál vedlejší úlohu při

stíhání druhořadých „válečných zločinců“ v Německu. Měli bychom podotknout, že v této epizodě Yockeyho života i řadě dalších Coogan snad až příliš důvěřuje zprávám FBI z výslechů a i od informátorů, jejichž nasazení si Yockey „vysloužil“ v poslední dekádě svého života.

Jak Coogan bez většího prostoru k pochybnostem dokazuje, největším prozřením pro mladého Yockeyho bylo, když v polovině 30. let jako vysokoškolák na University of Michigan objevil dílo Oswalda Spenglera *Zánik Západu*. Spenglerova teorie historických kultur-civilizací – jedinečných fenoménů ducha, ve své vzájemné izolaci nabývající charakteru monády, každá neodvratně směřující ke své zkáze – již německý samouk dokreslil bohatstvím trefných postřehů a kulturních srovnání na poli hudby, ekonomiky, matematiky, filozofie, městského života, umění, technologie, literatury, přírodních věd a náboženství, mladého čtenáře nejen oslnila a poučila, ale přímo ho uhranula.

V jistém ohledu byl další Yockeyho život po přečtení Spenglerova veledíla jen předehrou k jeho odchodu do ústraní v roce 1947, kdy se usadil v zálivu Irského moře **Brittas Bay** na jižním pobřeží hrabství Wicklow, aby za necelý půlrok vylil na papír více než šest set stran *Imperia*. Podobně by se pak jeho následující život dal označit za jakési postskriptum k této knize. Kromě přijetí úlohy „filozofa dějin“ jsou v *Imperiu* patrné i další vlivy, včetně Spenglerových jako ocel tvrdých politických úvah z *Hodiny rozhodnutí* a *Pruského socialismu*, autoritářských teorií práva a politiky Carla Schmitta a geopolitických doktrín Karla Haushofera a jeho předchůdců. Název knihy a její hlavní motiv vycházejí ze spenglerovského pokusu zachytit okamžik, kdy každá kultura stojí před volbou buď podlehnout zániku – nebo nechat svěží rozpuč svého mládí za sebou, rozdrtit vnitřní i vnější nepřítele a vkročit do věku Autority a Povinnosti (Yockey svou oblibou používat velká písmena na začátku slov překonal snad všechny anglicky píšící autory přinejmenším od Carlyla). Coby odraz Yockeyho bolesti nad zkázou Evropy v době vzniku knihy a jeho odporu proti dosud navenek pevné koalici západních „plutokratů“ a východních bolševiků, včetně Židů, kteří sehráli tak významnou úlohu v obou táborech, je *Imperium* věnováno „Hrdinovi 2. světové války“, bez sebemenších pochyb Adolfu Hitlerovi.

Na čtenáře jistého věku a smýšlení může *Imperium* nepochybně udělat dojem bájného kamene mudrců, který v sobě obsahuje výklad celé historie lidstva, blyštící se realistickým poznáním politických mechanismů (nemluvě o židovském tabu), jaké by člověk na přednášce z politologie nebo ze stránek časopisu *National Review* nikdy nezískal a uzavírá mocným zvoláním po obrození Západu. Přesto dílo samo o sobě nebylo dostatečným impulzem k caesaristické revoluci, která by Evropu zbavila kapitalistických úctáren a vyhnala „Mongoly z Kremlu“. Několik set výtisků *Imperia* vydaného roku 1948 a Yockeyho pokusy přimět naslouchat různé evropské fašisty jako Oswalda Mosleyho jeho slovům nemohly překonat teoretické limitace knihy i apolitické osobnosti jejího autora. Především však Yockeyho odmítání jakékoliv možnosti, že by snad Amerika mohla sehrát úlohu Říma pro pomyslné Řecko Evropy, naráželo na stále intenzivněji vnímanou sovětskou hrozbu.

Následně Coogan svou knihu rozděluje na dvě linie, když na jedné straně přináší zabrané, ale ne vždy úplně robustní důkazy podpořené popisy Yockeyho neznámých a neúčinných snah převést program *Imperia* do praxe, a na druhé pak náhled na „fašistickou internacionálu“, jak

autor označuje směsici teoretiků a aktivistů, jejichž myšlení se podle Cooganova soudu překrývalo s různými Yockeyho myšlenkami. To rozhodně není velká výhra pro čtenáře, kterého zajímá Yockeyho život, ideje nebo jejich vliv. Namísto jejich střízlivého popisu se Coogan věnuje Yockeyho nespočetným setkáním, zpravidla se snadno zapomenutelnými postavami, nezřídka vystopovaných nepřímo či skrytě přes neověřitelné zdroje. Uvážlivější autor by se nejspíš více než Coogan soustředil na rozbor rozporů Yockeyho úsilí vydobýt si přízeň tvrdého jádra amerických antikomunistů (podle všeho dokonce napsal projev plný yockeyismů pro Josepha McCarthyho, který však senátor bohužel nikdy nepřednesl) a současně vyvíjených snah získat si Sovětský svaz, nedávno osvobozený od židovského vlivu, proti Americe, která tehdy žádné známky, že by se vbrzku měla osvobodit od „Podvracečů kultury“, rozhodně nejevila. Kromě popisu těchto iniciativ (které mohly velmi dobře zahrnovat i činnost velice blízkou špionáži ve spolupráci s tajnými službami zemí sovětského bloku) by nejspíš stačilo uzavřít, že Yockey si velmi nesprávně vyložil ducha doby, když se pokoušel uskutečnit svůj sen revolučního Caesarismu nejen v Americe, ale také v Evropě, kde pragmatismus, materialismus a optimismus jednoznačně přebily jeho heroický kulturní pesimismus a obětavý idealismus.

Nemalá část knihy je pak věnována pestré plejádě z velké části evropských myslitelů, v mnoha případech italských fašistů nebo německých autoritářů (národních socialistů i dalších) kteří alespoň navenek odmítali Hitlerův údajně redukcionistický rasismus – zejména jeho odpor ke slovanskému Rusku – a často byli svolní spojit se proti úporně se šířícímu americkému vlivu klidně i s ne-Západany: od Sovětů přes Násira až po Castra. Zde autor přináší poučný a místy i zábavný popis, jeho nakládání s politickými a filozofickými idejemi blízkých těm Yockeyho se však, co se skutečného vlivu obojím směrem týče, nezřídka stává zavádějícím nebo irelevantním. Pozitivní kritiky Imperia z pera fašistického esoterického autora Julia Evoly nebo někdejšího důstojníka SS a propagandisty Johanna von Leerse jsou pro Coogana dostatečnou záminkou pro po celé kapitoly se táhnoucí odbočky o Atlantidě, Hyperborejcích nebo odlehlých (a podle všeho přitažených za vlasy) archeologických expedicích SS Ahnenerbe, nezřídka následované popisem politických snah spjatých s Yockeyem jen velmi okrajově, pokud vůbec to.

Co hůř, autor se nechává svým nadšením pro tato rozptýlení svést k neopodstatněným spekulacím o tom, co nazývá Řádem, „novými templářskými rytíři, připravenými úspěšně dosahovat svých cílů v tajnosti“ (str. 320). Coogan nepřekládá pro existenci tohoto elitního sboru fašistických mistrů žádné důkazy – to mu však nebrání, aby na jiném místě nepsal o jejich paktu s ďáblem, v tomto případě s šéfem Eisenhowerovy CIA Allenem Dullem, ve 40. a 50. letech. Cooganovy pokusy spojit Yockeyho s Řádem nejsou o nic přesvědčivější, než koketování s mystickými zájmy jeho členů. Cooganovo tvrzení, že „Evola využitím metod okultního a tradičního světa přišel s nesmírně účinnými technikami kontroly myslí podobnými programu MK-ULTRA“, (str. 366) jistě vyvolá úsměv nepochopení i u flegmatictějších čtenářů, kteří si jistě budou klást otázku, proč se zdroj této informace neobjevil na jedné z desítek stran věnovaných na konci knihy referencím.

Striktně vzato není *Dreamer of the Day* vlastně řádným životopisem, ani historiografií myšlenek a dokonce ani spolehlivým popisem protiburžoazní evropské a americké pravice 50.

let 20. století. I nadále tak chybí dvoustředstránkový životopis, soustředěnější, s kritičtější přístupem ke svým zdrojům a uvážlivější v hodnocení Yockeyho skutečného přínosu coby myslitele, organizátora a revolucionáře. Přes všechny své nedostatky však kniha najde své využití jako úvod do historického myšlenkového proudu a (pokusu o) akce na obranu Západu, jejichž hodnota zvláště vynikne v porovnání s nadutými a předvídatelnými aktivitami severoamerických „konzervativců“ uplynulého půlstoletí. Coogan často píše velice poutavě a jeho objektivita, smysl pro humor a skutečný zájem o myšlení popisované osoby jsou u levičáků popisujících oponenta poměrně vzácné (což pravda platí i obráceně). Přes jistá pochybení se Cooganovi v zásadě podařilo zachytit houf postav podstatně rozmanitějších a zajímavějších než jakákoliv srovnatelná sbírka levičáků nebo příslušníků konzervativního hnutí. Sečteno a podtrženo lze jen těžko zatratit spisovatele, který dokáže přijít (při debatě o polymorfním sexuálním životě amerického propagandisty pro Německo Sylvestera Vierecka) s větou jako „Už od mládí také projevoval setrvalou náklonnost k orgiím“.

Recenze Theodore J. O'Keefa *The Life of a Spenglerian Visionary* vyšla v časopise *The Occidental Quarterly* roč. 1 č. 2 (zima 2001-2002).